

Per Bjelkemann

Några glimtar från Visby folkdansgilles utlandsresa sommaren 1978.

Efter förhandlingar med utlandssekreteraren, Rolf Leander, fick Visby folkdansgille äran att representera Sverige och Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur vid 4. Schwedische Woche i Stade i Västtyskland den 1 - 9 juli 1978.

Stade ligger c:a 5 mil nordväst om Hamburg och är en gammal Hansestad. Här hade också den svenske generalguvenören för Bremen och Verden sitt residens 1645-1712. Staden är rik på minnen från den tiden. Bl a flera, än idag, dominerande profanbyggnader uppförda under svensktiden. Staden var då starkt befäst och vattenfyllda vallgravar omger än idag innerstaden.

Resan började i Visby torsdagen den 29 juni. Redan vid 7-tiden samlades vi på Skeppsbron för lastning av bussen, innan Jörgen körde ombord. Kl 0800 avgick färjan, M/S Visby, till Oskarshamn. Vädret var det bästa tänkbara. En svag bris, termometern visade på 20 grader i skuggan och solen sken från en molnfri himmel. Tiden på färjan fördrevs med kortspel, läsning eller solbad, tills vår dansledare, Hans Burell, kallade oss till träning på akterdäck. Färjan ankom till Oskarshamn omkring kl 1145 och vid 12-tiden anträdde bussresan söderut på riksväg 15. På motellet utanför Karlskrona intogs en något försenad lunch, varefter vi fortsatte mot Kristianstad. Närmare bestämt till Norra Åsum där vi skulle hämta Ingrid och Hasse på A 3. Efter lite felkörning lyckades Sven, genom att fråga sig fram i gårdarna, lotsa bussen till A 3:s kasernvakt. Naturligtvis blev det en del tråkningar över slik kartläsning. Men hade Hasse och Ingrid hittat dit? Jodå, Hasse alltid på alerten, hade varit ute i god tid och fanns på plats. Han hade som ett extra plus beställt kaffe åt oss på marketenteriet, som vi lät oss väl smaka. Här passade vi även på att köra igenom våra dansprogram innan vi fortsatte resan mot Trelleborg, dit vi anlände vid 22-tiden.

Kl 2230 gick vi ombord på TT-linjens PETER PAN. Alla hade 2-bäddshytter, som togs i besittning. För att alla skulle bli nöjda med sin hyttkamrat gjordes en del omdisponeringar i förlägningslistan.

Kl 2300 avgick färjan till Travemünde. Lite var till mans förelåg behov av att få något att äta och dricka. Med Inger och Siggan i täten tog en del närmaste vägen till matsalen, där man med frisk aptit högg in på smörgårdsbordets läckerheter. En del nöjde sig med enklare förtäring och uppsökte barsserveringen. Så småningom uppsöktes baren för en drink. Och så blev det dans förstas. De sista kom, enligt elaka rykten, i koj först vid halvfemtiden på morgonen. De flesta besökte också sprit- och parfymbutiken för att tillhandla sig någon raritet till hyggligt pris.

Vid halvsjutiden skulle vi vara vid kaj, och i god tid purrades vi ut till tonerna av squalmusik. När vi efter hand samlats utanför receptionen, tycktes alla efter omständigheterna befinna sig väl. Kanske inte precis upplagda för folkdansträning men vid gott humör. En och annan klagade på dålig nattsömn på grund av knirkande kojor. Egen eller andras?

Kl 0630 ankomst till Travemünde. Och kort därefter gick vi i land för att uppsöka bussen som redan stod på kajen. Sedan blev det passvicering i vanlig ordning, varefter de korrekta, grönklädda tjänstemännen önskade oss angenäm resa. Vid 7-tiden började det regna och strax därefter lämnade vi Travemünde.

Vi hade ännu inte ätit frukost så vid 8-tiden åkte vi in på ett ganska hyggligt, men dyrt ställe, för att tysta våra knorrande magar. När vi kom till Hamburg spöregnade det. Efter en del rundkörning för att hitta en parkeringsplats, stannade vi vid PLANETEN OCH BLOMMAN, en magnifik parkanläggning i anslutning till Elbe. Strax intill låg ett 128 m högt utsiktstorn. De flesta av oss tog hissen upp, men sikten var begränsad på grund av regnvädret. Några av oss trotsade vädret och tog en promenad i parken. Efter ungefär en timmes uppehåll fortsatte vi mot slutmålet. Strax innan Stade åt vi lunch på Hotell Waldesruh, ett trevligt ställe med god mat. Vi hade dessförinnan försökt hitta någon passande matservering, men hamnat på mer eller mindre skumma syltor eller ölkaféer.

Kl 1500 anlände vi till Jugendherberge i Stades innerstad. Eftersom det ännu regnade måste vi hålla oss inomhus. Här lyckades Hasse få tillgång till en källarlocal, där det knappast fanns plats för mer än ett bordtennisbord. Men trots allt tränade vi igenom våra program här. Betonggolv, varmt och syrefritt. Phuu.

Kl 1700 anlände vårt värdpar, Günther och Silke Dohratz, vilka på ett trevligt sätt tog hand om oss, under vår vistelse i Stade. Så småningom samlades även de privatvärdar hos vilka vi skulle bo. Väl hemma hos våra respektive värdar bjöds vi på mat och dryck, så de flesta av oss var nog inne i rätt stämning innan det var tid att göra Stade by night.

Vi 20-tiden samlades vi i ett jättestort FESTZELT/AUF DEM SANDE. Givetvis kom vi in gratis varefter vi trakterades med öl. Här var det hålligång till tusen. Alla var glada och vänliga, ingen berusad eller otrevlig. För musiken svarade BOURBON SKIFFLE COMPANY. Ett toppenband som verkligen fick det att svänga. Först var man litet tveksam, innan man gick upp på dansgolvet, men när man väl kom igång var det jätteskoj. De flesta av oss höll igång med dans och öl till the happy end.

På lördagen hade vi sovmorgon. Vi åt frukost hos våra respektive privatvärdar varefter vi begav oss ut för att titta på stan innan vi intog lunch på Jugendherberge.

Kl 1330 samlades vi utanför FESTZELT/AUF DEM SANDE för att tillsammans med JUGENDORCHESTER SJÖBO, RONNEBYFLICKORNA och CHORGEEMEINSCHAFT STADE marschera till AM ZEUGHAUS/PFERDERMARKT där flera tusen människor samlats.

Kl 1400 hälsade Stades borgmästare de svenska gästerna välkomna, varefter den svenske ambassadören i Bonn, SVEN BACKLUND, förklarade der Schwedischen Woche öppnad. En fanfar blåstes från ett torn i närheten, den svenska flaggan hissades och man sjöng de svenska och tyska nationalsångerna. Högtidligt.

Sedan var det vår tur. VISBY FOLKDANSGILLE, som vid uppmarschen erhållit hedersplatsen framför AM ZEUGHAUS med Karl XII:s namnchiffer, framförde nu ett dansprogram omfattande Karjalan Katdrilli, Smålandspolska, Lårdans, Jössehäradspolska, Daldans, Frykdalsdans och Kökar-Engelska.

Avmarschen skedde med samma pompa och ståt som uppmarschen. Marschmusiken dånade taktfast och man kände sig ganska stolt där man med svenska flaggan gick i täten framför Gillet på väg mot DER INSEL där vi skulle medverka vid midsommarfesten.

Här blev det nu lekledning med dans kring midsommarstången enligt svenskt maner. Ett mycket trevligt inslag var DER BLÄSERGRUPPE DER JÄGERSCHAFT KREISGRUPPE STADE. Tjusiga karlar i gröna uniformer, späckade med medaljer och ena hejare att blåsa jägarhorn.

Som avslutning framförde VISBY FOLKDANSGILLE ett danshistoriskt program omfattande Faraldol, Långdans från Orsa, Sjuskevilappen, Grevinnan Brahe, Retour de Spa, Gustafs skål, Lek från Vårdinge, Åttamannadans från Ödsmål, polskor, springvals, schottis, polka och hambo.

Efteråt bjöds vi på kaffe och tårta. Ovädernmolnen tornade upp sig och regnet hängde i luften. På andra sidan vallgraven väntade bussen.

Kl 1730 åt vi middag i Jugendherberge, varefter vi hämtades av våra värdar. Efter omklädnad och en drink samlades vi för att se på stan. Målet för promenaden var GULDENSTERN-BASTION/BURGGRABEN.

Kl 2000 började här ett storslaget festprogram. Scenen utgjordes av en stor pontonbrygga, som var utlagd i vallgraven. På motsatta sidan hade flera tusen åskådare samlats. Ganska snart började det regna så smått så de som kunde tog skydd under träden. Regnkläder och paraplyer togs fram, och det var litet rugigt. Ute i vallgraven tuffade en och annan båt fram och tillbaka och klotblixtar korsade en svartblå himmel. I focus pontonbryggan med trolsk belysning.

I programmet medverkade bl a JUGENDORCHESTER SJÖBO, ASARUMS FOLKDANSLAG och SCOUT-MUSIKCORPS KARLSHAMN.

Programmet avslöts vi 23-tiden med ett magnifikt fyrverkeri.

Samtidigt med detta festprogram var det liksom föregående kväll dans i FESTZELT/AUF DEM SANDE. För musiken svarade en femmannakorkester som spelade pop- och countrymusik. Men mera trångt och stimmigt jämfört med föregående kväll. De flesta av oss höll till här medan andra gick på restaurang eller diskotek.

På söndagsmorgonen föll ett lätt regn. Efter frukost hos våra värdar och gemensam lunch på Jugendherberge åkte vi buss till ALTENHEIM S:T JOSEF där VISBY FOLKDANSGILLE och JUGENDORCHESTER SJÖBO skulle underhålla med musik och folkdans kl 1000.

Vi uppträdde på gräsplanen utanför pensionärshemmet. En hel del personal och pensionärer hade samlats utanför medan andra följde programmet från balkonger och fönster. Av allt att döma gick, även här, vårt danshistoriska program hem. Och vilken värme som mötte oss när vi efteråt gick omkring och hälsade på pensionärerna. Vi bjöds också på förfriskningar i form av lemonad och kakor.

Kl 1400 skulle det stora festtåget med c:a 1500 medverkande starta. I god tid före samlades de olika grupperna, som skulle deltaga. Att försöka beskriva tågets sammansättning är helt omöjligt. Det måste ses. Helt fantastiskt vad gäller klädedräkter, färger och arrangemang. Därtill så den käcka marschmusiken som hela Stades innerstad uppfylldes av. Strax före avmarschen började det regna, men det var ändå packat med åskådare utefter den väg som tåget gick fram. Överallt i fönster och på balkonger stod det glada människor och vinkade med svenska flaggor. Här och var hördes svenska hejarop. Vid 15-tiden marscherade vi in på SPORTPLATZ CAMPER HÖHE, där tåget upplöstes. Musikkårerna marscherade in på fotbollsplanen och sedan följde en Internationale Musikschau.

Det regnade ännu. De av oss som inte haft regnkläder eller paraply var vid det här laget ganska blöta. Som tur var fanns Jörgen på plats med bussen. En del hade ombyte med sig och klädde om i bussen, men de flesta föredrog att få komma till sitt logi för att byta om. Återstod en tapper skara på elva själar som åkte ut till Ingers värdfolk, familjen Supper, en svensk-tysk familj med tre barn och där frun i huset var från Västervik. Här blev vi mycket väl mottagna och bjöds bl a på kaffe med dopp. Sedan spelade våra flickor, förstärkta med Hasses fiol, upp till dans. Vi dansade dels för och dels med värdfolket och hade det mycket trevligt och gemytligt.

Kl 1800 intogs gemensam middag i Jugendherberge.

Enligt programmet skulle VISBY FOLKDANSGILLE, ASARUMS FOLKDANSLAG och RONNEBYFLICKORNA uppträda på AM ALTEN HAFEN kl 2000. Men på grund av ihållande regn var det otänkbart att ha någon föreställning där. En utomhusscen med ett halkigt plankgolv intill vallgraven. Som reservplats anvisades en samlingslokal i Stades museum. Vi åkte dit. Klädde om i bussen. Ganska mycket folk hade samlats i foajen och även inne i salen hade man bänkat sig. Efter en halvtimmes väntan kom besked från museieföreståndaren att lokalen icke fick disponeras. Tablå och många vackra ord.

Vårt värdpar lyckades så småningom ordna en mindre källarlokal i en bank. Vi åkte dit och troget följde de närmast sörjande med d v s i huvudsak privatvärdar, supporters och representanter från bestyrelsen i Stade. Det var varmt och trångt i lokalen. Golvytan som kunde disponeras för dans och uppträdande var c:a 4 x 4 m. Det var helt otänkbart att ASARUMS FOLKDANSLAG eller RONNEBYFLICKORNA, med sina stora grupper, skulle kunna genomföra sina program på detta lilla utrymme. Däremot kunde VISBY FOLKDANSGILLE med sex par genomföra ett program omfattande Karjalan Katdrilli, Smålandspolska, Lårdans, Banddans, Daldans, Frykdalsdans, Jössehäradspolska, Björndans, Väva Valman och Kökar-engelska. Efter genomfört program överlämnade vår ordförande, Hans Erlandsson, en gotlandsbyse till en herr Büttner, som representerade bestyrelsen i Stade. Dock först sedan denne vänt ut och in på sin mockajacka. Ett uppskattat inslag där publiken var helt med på noterna. Som gengåva överlämnade Herr Büttner en karta över Stade.

Vid 22-tiden samlades vi, jämte vårt värdpar och en del privatvärdar, på en Kinaresturang för att äta en bit mat och dricka ett glas öl. Samtidigt överlämnade ordförande en gotlandsbyse till vårt värdpar. Silke och Günter fann sig och vände ut och in på sina jackor innan de under våra applåder hämtade bysen.

På måndag f m tog vi en sista titt på stan samt gjorde en del inköp. Efter intagen lunch på Jugendherberge embarkerades bussen för hemfärd. Herrar Dohratz och Hagg framförde sina tack till oss samt önskade oss lycklig resa och ett välkommen åter. Den förstnämnde förärade oss också en bok om Stade samt överlämnade som färdkost äpplen och kakor.

Återfärden gick genom ett landskap där det enligt uppgift var planterat fyra miljoner fruktträd. I Oster-Jack stannade vi hos en trädgårdsmästare som hette Hinrich Behr. Denne visade oss bilder av gamla dräkter och filigranmönstrade smycken. Vi köpte här vykort med dräktmotiv, jordgubbar och biggarårer.

I Lybeck, den gamla Hansestaden, gjorde vi ett längre uppehåll. Jörgen parkerade bussen i närheten av den gamla stadsporten nere på norra stranden av Elbe. Vi hade fyra timmar på oss att titta på stan. Det blev kyrko- och pubbesök, naturstig m m. Tråkigt nog var museer och liknande sevärdheter stängda för dagen. När det var tid att bege sig till bussen började det spöregna. Gamlingarna, som bildat en grupp för sig själva, var vid dethär laget något desorienterade. Helt utan logg och kompass drev de så småningom ner till Elbe, några hundra meter öster om bussen. Genom att följa floden nedströms kom de cirka 15 min försenade fram till parkeringsplatsen. Mer eller mindre blöta, men knappast sura, trots en del befogade tråkningar från kamraterna. Vid 22-tiden anlände vi till Travemünde och vid 23-tiden avgick färjan, NILS HOLGERSSON, till Trelleborg.

Kl 0630 ankomst Trelleborg. Efter nära en timmes väntan i tullen kunde vi utan anmärkningar fortsätta resan. Färden gick över Malmö till Lund där vi intog en något försenad frukost på en barsservering. Kurisiöst nog hängde där en tavla/akvarell med motiv från Lybeckergränd, Valters barndomsgata i Visby. Ute var det varmt och skönt och det blev även tid till en kort siesta i gröngräset innan vi fortsatte resan.

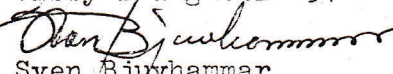
Vid N Åsum/A 3 lämnade Ingrid och Hasse oss för att fortsätta sin semester på egen hand.

När vi kom till Karlskrona parkerade vi på torget. Klockan närmade sig tolv varför vi begav oss till Domusbaren och åt lunch. En del av oss hade även räknat med att besöka marinmuseet, men på grund av tidsbrist hann vi inte med det. Vi missade också ROSENBLOM till mångas besvikelse.

Sista etappen på vår resa gick via Ölandsbron till Grankullavik där vi måste vara vid 16-tiden. Vi drack eftermiddagskaffe på ett trevligt ställe på Öland. Kl 1700 avgick färjan, GOTLANDICA, till Visby dit vi, efter en fin överresa, ankom kl 2015.

Så var vi då åter hemma igen och därmed hade VISBY FOLKDANSGILLE genomfört sin första utlandsresa.

Visby i, augusti 1978

Sven Bjuvhammar
Sekreterare/reseledare